

Tietoisuuden poluille kuntouttavin taideterapeuttisin menetelmin

- Alaya Anneli Willman, taideterapeutti, toimintaterapeutti, opettaja

Työvälineitä sanattoman viestinnän havaitsemisesta - kuntoutumiseen

Kaikki ihmiset ovat elämässään kekseliäitä ja luovia. Tarvitsemme vain olosuhteet toteuttaa minuuttamme. Omat rutiinit, luovuus ilmaisutavat ovat oikoteitä ja kuntouttajan näkökulmasta molemmat tukevat kuntoutumisen prosessia. Kokemukselliset minuuden tasot tarvitsevat kielellisen vuorovaikutuksen lisäksi muita toiminnallisia ilmentämistapoja. Luova ilmaisu on kiinteästi yhteydessä alitajuntaan sekä merkityksellisiin muistoihin. Ne yhdistyvät luovaksi sarjaksi tai toimivat yksittäin havaintojen tukena, kuten liike, värit, muodot, erilaiset materiaalit sekä prosessia oikein tukeva ja rytmittyvä terapiaohjaus.

Taideterapeuttiset non-verbaalit menetelmät oikein käytettynä syventävät asiakkaan sekä ohjaavan terapeutin kohtaamista. Niiden käyttö ei kuitenkaan ole pelkästään ilmaisullista vaan mitä suuremmassa määrin oikea-aikaista eletyn elämän kokemustietoa, arvoja sekä näkemyksiä tulevaan. Terapiassa minäkuva, mielenpaikka sekä kokijan suhde ympäristöönsä pääsevät näkyviin luovia töitä tarkastellessa ja kipukohdista etääntyessä. Luova prosessi on oikein laadittuna turvallinen psyko- ja toimintaterapian tuki.

Omalta kohdaltani tutustuminen luoviin menetelmiin tapahtui jo Steinerkoulussa vuodesta 1962. Suomessa uudenlainen pedagogiikka kiehtoi liikunnallisine eurytmioineen sekä maalaus-, savityö- ja muotopiirustustoineen. Opitusta luovista itsereflektiomuodoista on ollut hyötyä elämän varrella useissa liike-elämään suuntautuneissa opinnoissa sekä uravalinnoissa. Liki 40-vuotta myöhemmin aihepiiri nousi uudelleen elämäni. Valmistuin taideterapeutiksi taideterapiaopettajan Marianne de Silva-Pradon kokonaisvaltaisen gestalt- ja elämän merkitystä korostavan logoterapian viitekehysistä. Sittemmin täydensin ymmärrystäni opettajan ja toimintaterapeutin tutkinnoilla.

Olen toteuttanut kokonaisvaltaisia luovia menetelmiä terapiaa eri ikäisille lapsista ikäihmisiin. Asiakkaina on ollut autismikirjon, neuropsykiatrisen, neurologisten oireiden, dementian sekä elämäntilanteiden kanssa selviytyviä. Tässä työssä toimin Kela- ja HUS kuntouttajana neuropsykiatrisessa lääkärikeskuksessa, omalla vastaanotolla sekä mm. Itävallassa LKH Leoben Kinder- und Jugendlihe Psychosomatische Abteilungin kuntoutusryhmissä.

Tästä kokemuspohjasta olen kirjoittanut Taideterapeuttisen toimintakirjan Utelias Puu (Lasten keskus 2008) sekä suunnitellut toimintaterapeuttisen Tietoisuuden toiminnanohjauspelin Tunne itsesi (omakustanne 2012).

Opettajana eri koulutuslaitoksissa luoviin kuntouttaviin menetelmiin olen ohjannut sote-alan opiskelijoita ja ammattilaisia sekä erityisopettajia.

Kaikissa koulutuksissa ovat eri alojen osaajat kokeneet saavansa lisää työkaluja kokonaisvaltaisempaan kohtaamiseen. Työskentely on myös saanut monimuotoisuutta ja kuntoutuspolkujen suunnittelu syvyyttä.